

Motion

1983/84: 2959

Rune Torwald m. fl.

Vissa åtgärder för att dämpa pris- och kostnadsutvecklingen (prop. 1983/84: 200)

I första hand delar vi våra resp. partiers uppfattning, att i rubriken angiven proposition bör avslås.

Men för den händelse att förslagen skulle accepteras av en riksdagsmajoritet, är det ytterst angeläget att förslag och tillämpning får en sådan form att de negativa konsekvenserna minimeras. Vi vill här aktualisera ett speciellt problem med anknytning till Lag om exportdepositioner för skogsprodukter.

I 2 § anges att den för vars räkning varan förs ut ur landet skall ställa depositionen. I specialmotiveringen till nämnda paragraf preciseras detta att gälla i de fall säljaren anlitat ombud såsom en speditör, handelsagent eller liknande. Om det däremot är en kommissionär som svarat för exporten bör depositionsskyldigheten ankomma på honom.

När det gäller de stora västeuropeiska marknaderna, där huvuddelen av skogsprodukterna avsätts, brukar tillverkarna ha egna kanaler. Men i fjärran länder med speciella affärsförhållanden är det som regel våra handelshus som med sina agenter skapar avsättning för visserligen marginella kvantiteter, som dock har avsevärd betydelse för såväl tillverkarnas ekonomi som den svenska handelsbalansen. Vad som oroar oss är att tillvägagångssättet vid handelshusens försäljningar formellt torde kunna likställas med en kommissionärs verksamhet. Men reellt – sett ur brukens synvinkel – kan det lika väl jämföras med ett utnyttjande av en handelsagent eller speditör.

För att belysa verksamheten vill vi gärna beskriva tillvägagångssättet vid en normal affärstransaktion avseende skogsprodukter. Handelshuset får en förfrågan från en kinesisk agent i Hongkong, om man kan leverera 1 000 ton papper av en viss kvalitet och kostnad. Det svenska handelshuset kontakter då svenska tillverkare av denna sorts papper. Finner man då att en affär skulle kunna lämna erforderlig bruttovinstmarginal på normalt 3% (varav ungefär 1% tillfaller Hongkong-agenten), söker man givetvis genomföra den. På en och samma dag gör man då upp ett köpekontrakt med tillverkaren och ett med den kinesiske affärsmannen. Tillverkaren får betalt av handelshuset vid skeppningstillfället. Handelshuset i sin tur får betalt antingen genom remburs vid skeppningstillfället eller vid viss från början överenskommen tidpunkt därefter.

Vi finner det helt rimligt att depositionsskyldigheten bör åvila tillverkaren, även om försäljningen formellt sett skett till inrikes köpare, dvs. det

aktuella handelshuset. Tillverkaren har ju nämligen genom skeppningsanvisningar etc. full klarhet om att det i realiteten rör sig om en exportorder. För att fastställa underlaget för depositionen kan det dock erfordras viss medverkan från handelshusets sida, men detta bör ju inte erbjuda några som helst svårigheter.

I sammanhanget bör kanske understrykas att handelshusen aldrig lagerhåller cellulosa eller papper, utan affärerna görs i form av beställningsorder för tillverkning i anslutning till leveransen.

Vi utgår från att det borde räcka med ett motivuttalande från riksdagens sida för att få handelshusens affärer med skogsprodukter jämställda med tillverkarnas försäljningar med hjälp av speditörer, handelsagenter eller liknande. Skulle lagändring krävas, anhåller vi att utskottet utarbetar sådan.

Under hänvisning till det anförda hemställs

1. att riksdagen i *första* hand avslår proposition 1983/84: 200.
2. att riksdagen i *andra* hand uttalar sig för att depositionsskyldighet vid exportförsäljning av skogsprodukter måtte åvila tillverkaren även i de fall ett svenskt handelshus förmedlar affären.

Stockholm den 10 maj 1984

RUNE TORWALD (c)

KENTH SKÄRVIK (fp)

GÖRAN RIEGNELL (m)